

Dialysekatheter

Wat is een dialyse-katheter?

Een dialysekatheter is een flexibele plastic buisje dat gebruikt wordt om toegang te krijgen tot je bloedbaan tijdens hemodialyse. Hemodialyse is een behandeling waarbij afvalstoffen en overtollig vocht uit je bloed worden gefilterd met behulp van een kunstnier. De katheter zorgt ervoor dat je bloed vanuit je lichaam naar de kunstnier kan stromen en weer terug.

Waarom een dialysekatheter?

Er zijn twee manieren om toegang tot je bloedbaan te krijgen voor hemodialyse: via een katheter of een arterioveneuze fistel of shunt. In deze folder gaan we dieper in op de katheter.

Bij de keuze voor een katheter zijn er twee opties: een niet-getunnelde (tijdelijke) katheter of een getunnelde (onderhuidse, permanente) katheter.

NIET-GETUNNELDE KATHETER

De niet-getunnelde katheter wordt onder lokale verdoving geplaatst en is onmiddellijk klaar voor gebruik. Ideaal voor situaties waarin er snel gestart moet worden met dialyse. Door het type materiaal, is deze katheter maximaal zes weken bruikbaar.

GETUNNELDE KATHETER

De getunnelde katheter biedt extra bescherming tegen infecties en bestaat uit steviger materiaal waardoor de katheter langer werkzaam is. Omdat het materiaal minder flexibel is, wordt deze katheter onder algemene verdoving geplaatst. Dit gebeurt meestal in daghospitalisatie.

Gebruik je bloedverdunners (zoals (Asaflow®, Plavix®, Sintrom®, Marevan®, Marcoumar®, Xarelto®, Pradaxa®, Eliquis®,...), overleg met je arts. Misschien dat je tijdelijk moet stoppen met het innemen van deze medicijnen.

Plaatsing van de dialysekatheter

De katheter wordt bij voorkeur in de hals geplaatst en zal bij een getunnelde katheter onderhuids lopen tot onder het sleutelbeen. Als dit niet mogelijk is, wordt een bloedvat onder het sleutelbeen of in het bovenbeen gebruikt.

NIET-GETUNNELDE KATHETER

De beste plaats om een katheter te plaatsen, wordt bepaald met een echografie. De huid rondom de insteekplaats wordt plaatselijk verdoofd (zoals een prik bij de tandarts). Als de katheter wordt ingebracht, zal je een drukkend gevoel voelen, maar het zou geen pijn mogen doen. De katheter wordt op zijn plek gehouden door een speciaal verband of hechting. Soms wordt na het inbrengen een röntgenfoto gemaakt om de positie van de katheter te controleren.

GETUNNELDE KATHETER

Bij het plaatsen van een getunnelde katheter wordt een extra sneetje in de hals gemaakt. Het wondje in de hals wordt gehecht en de katheter wordt vastgezet met één of twee hechtingen. Deze hechtingen worden, na controle door de nefroloog, ten laatste na zes weken verwijderd. Na de ingreep is het normaal dat het wondje in de hals nog wat nabloedt.

Verzorging van een dialysekatheter

De verpleegkundige verzorgt de insteekplaats door deze te ontsmetten en een steriel verband aan te brengen. De pleister op de insteekopening kan blijven zitten tot de volgende dialyse. Laat deze los, dan kan er een nieuwe pleister overheen geplakt worden. De katheter mag geen pijn doen of een trekkend gevoel geven. Je hoeft zelf het verband niet te vervangen.

De insteekopening van de katheter mag niet nat worden vanwege het infectiegevaar. Om deze reden mag je niet zwemmen. Beperkt douchen (onderlichaam) is wel toegestaan. Was je haar boven de wastafel, eventueel met hulp, zodat de katheter en het verband niet nat worden.

Bij een getunnelde katheter kan eventueel drie maanden na de plaatsing en mits akkoord van de nefroloog gedoucht worden. Het douchen gebeurt dan liefst net voor de volgende dialysesessie. Meld het aan de dialyseverpleegkundige, zodat een nieuw verband kan worden aangelegd.

Mogelijke complicaties

Bij het inbrengen of bij aanwezig zijn van een dialysekatheter kunnen er verwikkelingen optreden.

- **Infectie:** Een dialysekatheter is een lichaamsvreemd voorwerp waar bacteriën zich op kunnen nestelen en een infectie kunnen veroorzaken. De katheter mag daarom alleen maar gebruikt worden door dialyseverpleegkundigen. Als er een ontsteking op de dialysekatheter ontstaat, moet er specifieke antibiotica toegediend worden.

Neem direct contact op met het dialysecentrum bij de volgende klachten (ook 's nachts of in het weekend):

- koorts hoger dan 38,5° C en/of koude rillingen;
- pijn, roodheid of verdikking rondom de katheter;
- een grieperig gevoel.

Neem thuis altijd de temperatuur op.

- **Nabloeden:** onmiddellijk na de plaatsing kan de insteekplaats wat nabloeden of kan er een blauwe plek ontstaan. Als dit meer is dan wat twee pleisters kunnen opvangen neem contact op met het dialysecentrum.
- **Klemmetje open:** klemmetjes horen altijd gesloten te zijn. Als er één open is, mag je deze gewoon dichtklemmen. Meld dit wel bij de eerstvolgende dialyse.
- **Dopje is van de katheter:** neem direct contact op met de dialyseafdeling. Raak het uiteinde van de katheter niet aan, leg een steriel gaas om het katheteruiteinde en plak deze vast.
- **Katheter is verschoven:** soms kan de katheter een stukje uit de insteekopening schuiven. Als de katheter helemaal uit de insteekopening komt, druk het wondje vijf minuten goed af en plak het daarna met een pleister af. Neem contact op met de dialyseafdeling. Probeer nooit de katheter terug te duwen!

Verwijderen dialysekatheter

De tijdelijke dialysekatheter wordt eenvoudig verwijderd door de verpleegkundige. Bij de getunnelde katheter gebeurt dit door de chirurg, meestal onder een korte lichte verdoving. Na het verwijderen wordt er een pleister over de wonde aangebracht.

Nuttige contacten

DIENST NEFROLOGIE AZ GLORIEUX

055 23 37 03

DIENST DIALYSE AZ GLORIEUX

055 23 37 00

dialyse@azglorieux.be

CAD ZOTTEGEM

09 364 87 56

venefro@sezz.be

CAD WAREGEM

056 62 36 20

dialyse@ziekenhuiswaregem.be

CAD OUDENAARDE

055 31 20 71

dialyse@azoudenaarde.be

VZW WERKEN GLORIEUX | AZ GLORIEUX

Stefaan Modest Glorieuxlaan 55, 9600 Ronse

T 055 23 30 11 | info@azglorieux.be | www.azglorieux.be

Deze folder is indicatief en vervangt de raadpleging bij je arts niet.

Mocht deze folder vergissingen of onvolledigheden bevatten, dan zijn de medewerkers en artsen hiervoor niet aansprakelijk.